

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

Dominica quinta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

gaciū virorū. ppter quod dicit ap'ls. ij. *Loz. xij.* Et cum essem astur' dolo vos cepi. Sunt em̄ plures modi p'dicandi z homines capicndi. p' ut sunt diversi mores z com'spersiones cōplexionū ip'oz. Aliter enim p' sacra eloquia āmonendi sunt p'ncipes. aliter plebis humiles. alit' patientes. aliter iracundi. prout *Brego.* instruit nos in cura pastorali.

Dominica quinta.

Si uult

q' vitā diligere z videre dies bonos coherceat linguā suā a malo zc. *1. Petri. iij.* Est lingua bona. z est lingua mala. Sunt aut' q' tuoz p'prietates lingue quas habes p' hos s'p'. Est gladio filis. est discretiva sapozis. Ad motū facilis. secreti nuncia cordis. Igit' prima p'ditio est q' in anteriori parte est gladio filis. in q' notat iudiciū z iusticia defensionis. ad resistendū aduersarijs z defendendū cām pauperis. *P's. Os iusti medi. sa. z lin. ei' lo. iudiciū. De h' gladio dicit. ij. Nach. xv.* Accipe sanctū gladiuz. munus a

deo missum in q' deijctes aduersarios ppli mei isrl. Bene dicit' mun' a deo missum qz ex diuino munere venit. q' aliq's litterat' cauidicus vel iurisperitus assumat sibi causam pauperz viduaz z orphanoz ad defendendū eaz ppter deū z nō ppter pecuniā. *Prover. xxxj.* Aperi os tuuz muto z causis oim filiozū q' p'transeūt zc. Aperi inq' gratis nō ppter mercedem. *Pro uerb. xxiij.* Veritatem eme z noli vendere sapiāz z doctrinā z intelligētiā. Quicūq' talis esset vtiq' gladiū aureuz in vagina oris sui portaret. z cū p'beta dicere posset *J' saie. l.* Dñs dedit mibi linguā eruditā vt sciā sustentare eū qui lapsus est s'bo. Tal' sperare posset visurū se dies bonos. z nō illos. de q' *Apoc. ij.* Veniā cito z pugnabo cū illis i gladio oris mei zc.

Scda p'prietas q' est gustuū discretiva. Sunt autē octo genera sapoz. qui reduci poterūt ad mysticū intellectū. Habet em̄ lingua saporem dulcē. cū diuina eloquia recitam'. *P's. Qu' dulcia fau cib' meis eloquia tua. super mel ori meo. z illud Lan. iij.*

Mel et lac sub lingua tuarum
Unctuosum, id est, subti-
 le, qui cito transit in fumum, quoniam
 de passione et misericordia
 in primum transimur. **Luce. x.**
 Quis horum trium tibi videtur
 primum fuisse illi qui incidit in
 latrones. At ille ait. Qui fecit
 misericordiam in illum. etc.

Salsum, cum discrete lo-
 quimur. **Luce. xiiij.** Bonus est
 sal. etc. **Amarum**, cum de ama-
 ritudine penitentie loquimur.
Jerem. xxxj. Statue tibi spe-
 culam, pone tibi amaritudi-
 nes. etc. **Acutum**, quoniam sapien-
 tiam inter perfectos loquimur.
 etc. **Sap. viij.** Iuuenis et acu-
 tus inueniatur in iudicio, et in
 conspectu populoz amabilis ero

Stipticum, hoc est redolentem
 sicut in rosas et fructibus ma-
 turatis, quoniam loquimur de re-
 bus delectabilibus, sicut de pa-
 radiso vel de beata virgine et eius
 delicijs. **Lanti. iij.** Emissio-
 nes tue paradisi maloz et
 punicoz cum pomoz fructibus

Acetosum, quoniam de passione
 christi sermonez teximur. **Jo-**
han. xix. Et cum accepisset ace-
 tum dixit, consummatum est.

Octauus dicitur insipidus
 nec reputatur inter sapes
 que tunc habemus cum verba

ociosa et inutilia recitamus
 qui sapor non est, sed abusus
 sapor. **Tertia** proprietates est
 quod ad motum facilis est, et hoc
 tam in bono quam in malo acci-
 pi potest. Sed hic accipien-
 dum est in bono ista facilitas et
 velocitas lingue. **Ps.** Lin-
 gua mea calamus scribe veloci-
 ter scribens. **Et. j.** **Esdre. viij.**
 etc. quod ipse erat scriba veloci-
 simus in lege, id est, promptus et pa-
 ratus ad legendum et exponen-
 dum legem. Nec autem ve-
 locitas contingit ex multis cau-
 sis. **Valet** enim ad questionum
 fidei spei et caritatis resolutionem
 .j. **Petri. iij.** Parati semper ad
 satisfactorem omni posceti vos
 rationem de ea que in vobis est spe,
 Et ut hoc sine lite et contumacia
 fiat, subdit, cum modestia et
 timore. **Item** propter constantiam
 manifestatorem et tormentorum
 despectionem. **ij.** **Dacha. viij.**
 Post hunc tertius illuditur
 et linguam postulat cito pro-
 lit. etc. **Item** propter veritatis ac-
 testationem. **Actuum. v.** **Petrus** et
Johannes dixerunt. Non pos-
 sumus que audiuimus et vidimus
 non loqui. In hoc quod similes
 loquebantur attenditur ve-
 locitas responsionis et lingue
 promptitudo quam agebat spiritus

Dominica quinta

rituſſance? Reſcit em̄ tarda
molimina ſpūſſancei gratia.

Item ppter zelum anima
rū z peccatoꝝ cōuerſionem.
Actū. xvij. Paulus cū eſſet
athenis icitabat ſpūs ei⁹ in
ipſo vidēs ydolatrie dedicaꝝ
cinitatē. Quarta p̄ditio ē
q̄ iterpres z nūcia cordis ē.
z h̄ tam in bono q̄ in malo.
Matth. xij. Bon⁹ hō ō bono
theſauro cordis ſui profert
bona. z ecōtra malus mala.
Que at̄ h̄ ſint teſtaꝝ dom̄i⁹
Matth. xv. De corde enim
exeunt cogitacōes male. ho
micidia. adulteria. fornicati
ones. furta. falſa teſtimonia
blaſphemie. Ab his mal⁹ co
hercēda ē lingua. qz cor non
poſſum⁹ cohibere. De ma
lo cogitacōnū iniqu⁹ dicit Iſa.
lix. Labia v̄ra locuta ſūt mē
daciū. z lingua v̄ra iniquitatē fa
tur. De malo homicidij. Je
re. xvij. Uēite pcutiam⁹ eū i
lingua. zc. De malo adulterij
Eccl. xxiij. Dis hō q̄ trāſgre
diſ lectū ſun⁹ z dicit. Quis
me videt zc. De malo forni
catōis Prouer. ij. Ut erua
ris a muliere aliena z ab ex
tranea q̄ mollit ſmōes ſ. zc.
De malo furci. puerb. xxix.
Qui cum fure p̄cipat odit

aias ſua. adiurātē ei⁹ audit z
non indicat. De malo falſi
teſtimonij. Eccl. xxvij. Lin
gua teſtificās adducit mor
tem zc. De malo blaſphemie
Apoꝝ. xij. Datum eſt ei os
loquens blaſphemias. zc.

Sūt et̄ alię ligue m̄te p̄ue
z puerſe. puta detractio
nis murmuracōis et̄ p̄spiratio
nis traditio. zc. Sed nō
eſt deſperandū. qz boni per
h̄mōi linguas exercitant ad
patientia. z q̄ nos exercitant
ſepe p̄uertūt. et ſit eoz lingua
ſalubris z bona. q̄ pus erat
venenata. ſic apparet i lingua
aſpidis. q̄ a corpe ſeparata z
deſiccata venenis reſiſtit. et
p̄ ſudorē pdit. et in theſaur⁹
p̄ncipum locum habet. P̄.
Lingua canum tuoz ex ini
micis ab ipſo. Exempluz in
Paulo ap̄to. zc.

De euāgelio

Offeris

mun⁹ tuū añ alta
re zc. Mat. v. Re

cōciliatio fraternā reddidit
accepta munera n̄ra. Uñ p̄.
Si quis ad altare vult mu
n⁹ ſacrificare. Abſtineat p̄bis
ne fratrem turbet acerbis.

Tria ponuntur h. ira. racha. & fatue. q̄ sunt vba ptumelie. Ira importat exaspationez. Racha indignatōz. Fatue de- testatōez. Igit notādū q̄ ira exaspat hoīez. & tā i voce q̄ i vultu malicie sue siḡ de- monstrat. Ezech. ij. Verba eoz ne timeas. et vult⁹ eozū ne formides. qz dom⁹ exaspe- rās est. Hoīes iracūdos op- tūne describit Cipian⁹ dicēs Dñs vultus minax. toruus aspectus. pallor in facie. i la- bñs tremor. i dētib⁹ stridor. vba rabida. effrenata conul- cia. man⁹ advindictā p̄mpta. Ira comparat qñqz cibo mortifero. iij. Re. v. Dors in olla vir dei. Erat em̄ pul- mento colloquintida appo- sita. q̄ est herba & radix ama- rissima. Heb. xij. Videte ne q̄ radix amaritudinis sursum germinās impediāt & p̄ illaz inquinent multī. Itē qñ- qz ostio nō clauso. Vñ q̄daz glo. sup̄ Leuit. Ira est ianua omniū vicioz. q̄ clausa p̄tu- tibi patz iter. q̄ aperta in om- ne facinus armabit anim⁹. Item qñqz gladio. Pro- verb xxx. Est generatio q̄ p- dentibus gladios habet &c. Bene dicit dentib⁹ in plura

li. quia ira multas strages & homicidia parat. n̄ parcat. patri vel fratri. Sapien. x. Per iram homicidij frater- nitas deperijt. &c. Nec sib⁹ p- si parcat. Unde Tyberl⁹ im- pator de Pylato. Vere mor- te perijt turpissima cui n̄ pe- percit man⁹ p̄pria. Racha verbū indignatōis & puoca- tiōis. Sicut in scolis quā- do pueri solent dicere. volo te percutere. Respondet alē Racha. q̄ si di. A deo vilis et timid⁹ es q̄ nō audes. & sic p- uocat⁹ ille pcutit eū. & sub p- ga mgri pena redūdat in p- uocantē potius q̄ in percu- tientē. Iuxta illud Prouer. xvij. Qui dimittit aquas ca- put est iurgiorum. Quod q̄ graue delictum sit ostendit idē Salomon ex multiplici descriptiōe Prouerbioz. vj. Nō apostata vir inutilis &c. vsqz ibi. Omī tpe iurgia se- miat. Bre. i cu. pa. Ecce quē seiantez iurgia dicere voluit p̄us apostatā noīauit. q̄ n̄ illi more supbiēt⁹ āgeli a p̄spec- tu p̄ditor⁹ p̄us inē⁹ auersiōe mēt⁹ caderz. foras postmod̄ ad seīanda iurgia nō vēiret. Qui recte d̄scribit q̄ annuit ocul. digito loq̄t. pede terit.

Dominica quinta

Interior nanq; est custodia q̄ ordinate seruat exteri⁹ mēbra. Qui ḡ statū pdidit mentis. subsequēter forasfluit in incōstata motiōis. S; hec prouocatio qñq; fit verbis. qñq; signis. qñq; factis. De verbis. s. Reg. s. Affligebatq; eū emula ei⁹ z vehemēter angebat. zc. vsq; ibi. Et sic p uocabat eam. De signis relinquo monachis De factis h. Be. ij. de Asabel q̄ nolebat cessare nisi vrgeret Joab et pcussit eū. zc. Fatu⁹ dicit detestationē. qz tales sūt detestabiles. eo q̄ sensu careāt et rōne. z ad omne op⁹ bonuz reprobi. et tāq; mortui inter viuos reputētur. Eccl. xxij. Super mortuū plora. defecit em lux eius. et sup fatuū plora. defecit ei sensu. Do dicū plora sup mortuū. qm̄ requieuit. Requissimi enim nequissima vita sup mortez fatui. Luctus mortui septē dies. fatui aut z impj omnes dies vite illoz. Et mltā alia dicunt de fatuis in detestationē vite illoz. q̄ si in ira cōtumelie. et exprobratōis dicant in frēm z primū. viruz probū z sensatū. nec ab alijs p fatuo habituz. grauissimū est delictū z peccatū in spiri tum sanctū. cui⁹ sapiētia conditus est homo z pudentia gubernat. Ad ymaginē ap/pe dei factus est hō. Dū clo/ cū exponit Hilarius dicēs. Qfrēz dicere fatuū est inanem et vacuum z absq; cerebro stultū z stolidū reputare. Qui ḡ inquit vacuitatis obprobriuz dicit fratri suo spūsanto pleno. reus nimis rū fit scilio et iudicio scōz. cōtumeliā sancti spūs luiturus. Frater noster est qui in xpm̄ credit. Qui ḡ credenti in deum dicit fatue. impi⁹ est in religione. Qui ḡ eū quem de⁹ salem noīauit. uitio infatuati salis lacefferit. p huiusmodi maledicto eterni ignis pabulū erit. nisi inde satisfecerit. Igit̄ sicut gradus est in verbis. ita z in penis. Ira em̄ meret̄ conciliuz. racha iudiciū. fatue ḡo vtrūq; et insup infernū. Post reconciliationē fraternā poterimus offerre deo munera grata. Q si forte non est presens frater quez lesim⁹. tunc sufficit reconciliari deo. q̄a ista reconciliatio ad misticū intellectū rferenda est ppter absurditatē. videlicet q̄ fra/

ter ultra mare vel in pegrinatione positus esset querendus. sic dicit glo. Nos sumus templum. altare est fides interiorum. Cum ergo in corde nostro deo offerre volumus orationem. si in aliquo lesimus fratrem pergendum erit non pedibus corporis. sed moribus anime ad reconciliationem. Si autem peccatus est revocandus est in gratiam. veniam postulando. et si pro hoc coram deo feceris. offeres munus tuum. Hec glo. Triplex est munus quo placatur deus. scilicet munus a manu. id est. manuales oblationes. in quibus attendit deus non quantum sed ex quanto datur. Luce. xxi. Respiciens ihesus vidit eos qui mittebant munera in gazophylacium. etc. vsque ibi. Vere dico vobis quod vidua hec pauper plus quam omnes misit. etc. Item munus a lingua. id est. orationes. hymnos. psalmos. et cetera laudes. Ps. Sed et lingua me. in. t. tota dilata. Isa. xlv. Vibi curvabitur omne genu et confitebitur omnis lingua. Item munus ab obsequio. Et hoc maxime consistit in operibus misericordie. quia ibi homo efficitur deo tam corde quam opere officiosus. Dat

thel. xxv. Esurivi et dedistis mihi manducare etc. vsque ibi. Amen dico vobis. quod qui se. vni de his fratribus meis minimis mihi se.

Dominica sexta.

Homo

q do surrexit christus a mortuis per gloriam patris. ita et nos in novitate vite ambulemus etc. Ro. vi. Quattuor sunt que nos faciunt ambulare in sancte vite novitate. Unus. Ordinis ingressus. Professio crebra. salutis. Victimam perpetue pro morte gloria vite. Igitur primum est in gressus ordinis vel assumptio religionis. Per hec enim sancta novitas nobis acquiritur et secularis vetustas auferretur. Unus etiam ad litteras tales religiosos novicios appellamus. eo quod seculari conversatione relicta conformant se deo. et per regulam disciplinam eius obediunt voluntati. Roma. xii. Nolite reformari huic seculo sed reformamini in novitate sensus vestri ut probetis quod sit voluntas dei bona et bona. et prope. Talis novitas in tribus consistit. videlicet in seculari pompe abrenuntia-